

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta este de 2 ori: Mercuria si Dumineca, F6ia, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu seu 2 1/3 galbini mon. sunatoria.

Anulu XXXVI.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 24.

Brasiovu 5 Aprile 24 Marte

1873.

Brasiovu 4/4 Aprile n. 1873.

Am cetitu cu placere si mare atentiune epistol'a deschisa a bravului nostru connationalu Ladislaw Vajda, publicata in „Tel. Rom.“ nrii 13—20, adressata catra redactorulu acelu diariu, respective si catra ceilalti redactori ai foiloru nostre periodice.

Pentru valorea nationale si patriotica a ideiloru defasurate iu aceasta scriere, aflamu cu scopu a o publica si noi mai la vale asia, dupa cum ne veni la mana, cu tota strimtoarea coloneloru.

Epistola deschisa *).

Clusiu, 14 Februaru 1873.

Prea stimata domnule redactoru! VEDIENDU din nr. 6 esitu la 2 Febr. a. c. alu „Telegrafulu Rom.“, ca a-ti binevoitu a lua notitia — si inca cu nisce termini pentru mine forte magulitori — despre o epistola privata, ce la anulu nou amu tramisu catra unu amicu bunu: me grabescu a-ti esprime multiamit'a-mi cordiala.

Dera in epistol'a aceea eu amu fostu vorbitu si despre alte obiecte; deci, deca odata a-ti publicatu o particica din ea, m'ati fi deobligatu in ca si mai tare, candu cu o cale a-ti fi publicatu si partile ulterioare mai esentiali ale aceleia'si, si candu in deosebi a-ti fi avutu bunatate a da nnu estrasu mai detaiatu si despre cele scrise de mine in privint'a „intrunirii redactoriloru“, ca apoi acelu estrasu se fia potutu servi ore-cumu de o basa pentru schimbarea de idei in acesta cestiu.

In starea nostra desolata adeca, si candu ne lipsescu de totu o solidaritate in privint'a tientei nostre politice, meditandu si eu despre acea cestiu, ca ore prin ce feliu de modalitate amu puté repará scaderile, si cumu amu puté mediloci se devenimu scaderi solidari, tari prin „unirea in cugetu si simtiri“, amu ajunsu la acelu resultatu, ca pentru de a poté ajunge aceste scopuri, si de a poté face possibilu restaurarea atatu de adencu doritei solidaritati — fara carea vomu fi pururea debili, nerespectati si vomu remané nesce unelte de jocarie in manile altor'a — este in prim'a linia necesariu, ca pr. on. dd. redactori ai foiloru nostre politice romane, toti patru insi, se se adune unde-va catu de curendu, spre a tienne o consultatiune amicale intre sene despre tote cestiuile nationali mai momentose si spre statorirea mai strinsei observare a unui tactu deplinu corespundietoriu.

De mai multe luni, si nu tocm'a fara resultatu, me nevoiescu a popularisá acesta idea, altcumu in sene forte simpla, dera dela care, deca s'ar' pune in vietia, speru multu efectu prea salutaru. Marturisescu ca amu scrisu si la mai multi alti amici la Brasiovu, si la alte locuri in privint'a acest'a, si le-amu defasuratu motivele mele pre largu tocm'a cu acelu scopu espresu, ca convingundu-i si pre ei despre urgent'a necessitate a unei asemenea intruniri, densii inca se se nisuesca apoi a ve dobandi la acest'a atatu pre st. d-v6stra, catu si pre ceia-lalti p. on. dni. redactori, cu cari stau in relatiune mai intima.

Pre' candu dera eu intr'atata tienne de urgenta o consultatiune a dloru redactori, si totusi cetescu din susu laudatulu comunicatu alu pr. st. d-v6stre, ca: dela o atare conferintia „nu poteti

acceptá indreptarea lucrurilor, pana ce indreptarea nu se va face de alti factori mai normativi ai natiunei“ credu ca nu ve ve-ti mirá, deca me incumetu a nu lasá fara de vorba acesta reflexiune a d-v6stre, parte pentru ca nu potu abdice asiá de usoru de sperantia, ca d6ra ve-ti schimbá opiniunea-ve in asta privintia, parte pentru cá se nu de cumva ansa pasagiulu susu memoratu la acea explicare sinistra, cá cumu adeca eu indreptarea lucrurilor nostre nationali o a-si acceptá singuru numai dela redactiunile foiloru nostre politice.

Eu inca sciu ca are natiunea nostra si „alti factori mai normativi.“ Nici mi-a statu in cugetu nici aceea, cá se propunu, cumca pr. st. d-v6stra cu cei-lalti pr. on. dni. redactori intrunindu-ve se ne formati unu feliu de areopagu, ori unu foru arbitrativu, la judecata carui'a apoi se se supuna fara mai multa vorba insasi natiunea nostra intréga; dera a-ti fi prea modesti, deca a-ti negá poterea cea mare a foiloru asupr'a publiculu, asupr'a liniscirei, séu esacerbarei spiriteloru si influinti'a chiaru si asupr'a formarei opiniunei publice. Tocm'a pentru ca e unu adeveru recunoscutu de comunu, ca prin pressa — condusa intr'o directiune buna si cu unu tactu corespundietoriu — se potu produce multe rezultate folositorie si favorabile — dicu — tocm'a pentru ca recunosc insemnat'a potere a pressei, dorescu eu din totu sufletulu intre impregiarile de facia, cá d-v6stra cu pr. on. dni. colegi redactori se ve intruniti fara intardiare la o consultatiune.

Sum forte departe prea stimata domnule de aceea arogantia, cá se me gerezu cá unu criticantu facia cu redigerea foiloru nostre politice in genere, nici voiescu a trage catu de pucinu la indoiéla, cumca scopulu care ve conduce la toti e nobilu, nationalu si patrioticu, afirmu inse cu buna credintia atata, ca nu odata amu vediutu cu mare intristare, ca in unele foi romane de ale nostre s'a stracuratu candu si candu nisce articli si si expresiuni, cari ar' fi fostu forte bine se remana in veci si pururea nepublicate, se nu vedía lumina nici odata, séu se ésa in alta modalitate mai corespundiat6ria, cu unu tactu bunu.

Intr'adeveru s'au stracuratu nu odata asemenea scrieri, cari necumu se fia servitu spre binele natiunei si alu patriei, si necumu se fia promovitu restaurarea contielegerei, dera din contra au datu nutrementu discordiei, au datu inse la desgustarea de afacerile publice mai multoru ómeni altcumu de anima romana, a instrainatu mai tare mai multi si de acei'a, cari de-si mai debili de anima, dera s'ar' fi potutu inca cu aplecarea unui tactu bunu cascigá si readuce in senulu natiunei; bá au vatematu si au instrainatu si clas'a intréga prin batjocoriri si inca fara dreptu cuventu pentru vin'a unor'a a tuturoru fara esceptiune cu nisce epitete uriti6se; séu au datu ocaziune spre nefericite fecari confessionale desbinandu insusi frati de unu sange si de unu interesu comunu, si iritandu animele loru un'a contr'a altor'a.

Nu voiescu se amintescu aici esemple, pentru ca me ferescu a atinge susceptibilitatea unor prea pretiuiti barbati, cari de-si au potutu comite si ei cate o er6re cá ómeni neinfalibili, de altmintrea si-au cascigatu si multe titluri de dreptu la respectareea din partea natiunei nostre recunoscat6re; provocatu fiindu inse in calea privata sumgai'a a spune casuri speciale, candu din nisce gresieli (provenite adese-ori pote numai din aceea, ca respectivulu domnu redactoru ori suplentulu seu intre ocupatiunile cele multe si urgente au trecut cu vederea, ca-ca consecintie rele se potu escá din cutare si cutare articli, séu din aceea ca nu s'au folositu de cerusa rosia de a trage dunga preste nisce expresiuni vatemat6re, séu pentru ca petrunsu fiindu de indignatiune de ore-care intemplanse inversiunat6re, n'a acceptatu cá se-i tréca iritatiunea, ciscriindu chiaru sub impressiunea aceea, prea tare

s'a apesatu condeiulu) dicu, din nescari er6ri comise fara voia, fara intentiune rea, numai din lips'a de tactu s'au facutu multe stricatiuni daun6se, si-au invrajbitu animele, si s'a aprinsu unu focu mare forte destructuosu.

Déca nu vomu grigi cá astufeliu de gresieli se nu se mai iteredie, dicu, anev6ia vomu inbunatatati cursulu treburiloru nostre; si trebuie se fia cine-va unu prea mare optimistu cá se póta sperá cumca pre langa o astufeliu de procedura ne vomu mai vedea natiunea nostra impreunata in armoni6sa fratiésca unire.

In zadaru ne vomu mai casni noi ómeni singurateci a mediloci o contielegere, a aliná spiritele si a restabili solidaritatea. — Ce e dreptu ici si colo vomu poté produce si asiá nescere rezultate imbucurat6re; dér' aceste voru remané numai niscari efecte sporadice, particulare, si — pana ce in locu se capetamu unu spriginu puternicu din partea presei, acest'a nu se va feri maitare de a versá oleiu pre jarulu discordiei politice si a urei confessionale — eu unulu nu pré credu ca vomu poté ajunge o solidaritate adeverata si generale.

Aceste si mai multe alte respecte suntu acele, prea stimata domnule, cari me impingu, cá se dorescu cu neastemperu a vedé realizata modest'a mea propunere; a ve vedea intruniti spre o consultatiune amicabile.

Redactorii foiloru prea stimatei dv6stre afara de aceea ca posedeti si cele-lalte insusiri si talente recerute fara indoiéla sunteti si patrioti buni si nationalisti zelosi. — Manecandu din acesta suppositiune, trebuie se fiu convinsu deplinu, ca de scopu aveti toti numai unulu si acela-si, adeca fericirea natiunei nostre si a patriei comune. Diferintia nu póte esiste dera intre dv6stra in privint'a scopulu, ci divergeti mai multu séu mai pucinu numai in privint'a intrebarei ca pre care cale si cu ce feliu de modalitate priinci6se, e de a ajunge mai securu scopulu indegetatu?

Standu lucrulu asiá, eu din parte-mi — precumu spuseramu si mai nainte — multe rezultate imbucurat6re speru dela o asemenea consultatiune fratiésca:

Inainte de t6te speru ca intalnindu-ve in pers6na laolalta d-v6stra pr. st. dni. redactori (si sciindu ca catu de daunosu ar' fi causei comune, candu cei ce au a conlucrá cu poteri unite pentru unulu si acela-si scopu, in locu se fia amici si tovaresi buni, ar' nutri ore-care animositare intre sine) v'a-ti folosi de ocaziunea acest'a bine-venita spre a face acea jertfa in interesulu binelui comunu, cá deca cumva v'a-ti afía vatemati unulu prin altulu din trecut, ve v'a-ti nisui cu t6ta sinceritatea a ve iertá reciprocmente, si a midiloci cá se dispara si umbr'a unei invrasibire dintre dv6stra, asiá cá candu ve ve-ti desparti se poteti dá man'a de remasu bunu, cá frati si amici adeverati; séu deca cum-va corelatiunile intre dv6stra ar fi de o atare natura cá nici de catu nu ar' fi cu potintia o reconciliare, si in acestu casu tristu, — ce nu bucuosu o presupunu — ve-ti dá baremu reciprocu cuventu de on6re ca, incatu e posibilu unui omu, ve ve-ti stradui cá acesta inimicitia se nu ve conduca condeiulu candu scrieti pentru publiculu cetitoriu, si cumca scrierile foiloru redigiate de inimicii personali se nu recenseati cu preocupatiune proveninda din ur'a personale.

(Va urmá.)

— Dela Clusiu ni se impartasiesce, ca comitetulu partitei nationale romane din comitatulu

*) Me rogu si catra cei-lalti pré stimati domni redactori ai foiloru nostre politice, cá se aiba bunatate a lua notitia despre aceste sire modeste cu aceea bunavointia, cu ce intentiuni adeveratu bune si cu ce anima sincera amu scrisu eu acele.

L. Vajda.

Clusului a adresatu tuturor comunelor romane din comitatu unu cerculariu instructiv, despre urgent'a necesitate de a-si assecura la organizarea comunelor dreptulu limbei romane. Comitatu centralu ad. a avisatu subcomitetele din cercurile processuali, cá se dovedésca conscientiosa interessare, portandu grigia neadormita, nu cumva comunele romane la primul passu alu organizarii, se remana indiferente, ci indata se -si asecuré limb'a intru administratiunea tuturor affacerilor comunali. Asteptamu se faca partit'a nationale romana asemene passi activi cá clusianii si prin celelalte comitate; dicemu activi pentruca aici in patria totu romanulu si cu deosebire inteligenti'a romana are obligatiunea cea mai sacra incarcata de responsabilitatea cea mai grea inaintea natiunii si a viitoriului a se pune odata pe petióre de partita nationala romana, legunduse cu fimbrelé fratietatii cu totii, cum facura fratii bihoreni si cum procedu fratii clusiani constituiti si disciplinati in Clubu centrale si comitete prin tóte cercurile, ne lucrandu nemicu generale fora comune preconsultari.

Asteptamu repórtele dela cluburile centrali politice ale partitei nationali de prin tóte comitatele, cá se se scia, cari sunt amicii cei adevérati ai causei commune nationale activi acolo, unde cere solidaritatea, disciplin'a si urgenti'a de a dovedi, ca suntemu toti la sentinela luptei pentru viatia politica nationale, resoluti. —

In Vien'a delegatiunile cele de anu -si incepu sesiunea. C. Mailatu in cuventarea de deschidere dise, ca cea mai importanta problema e sustinerea pacii europene, dér' spre acestu scopu trebuie dezvoltata armat'a, poterea resbelica. Cumu ai dice, cu pacea in gura dér' apoi cu sabi'a a mana de sustienú pretensiunile si cu ele pacea. —

In 16 incepe festinulu cununiei archiducesei Gisela cu princ. Leopoldu din Bavari'a, la care voru lua parte si deputatiunile parlamentelor dualistice.

In afara nemica batatoriu la ochi decatu portitulu trialiatiloru in contra sierpuiirii republicanismului, care impune cu successele paciute fora versari de sange. —

Noi in contra nóstra.

(Capetu.)

III. Cestiunea alegerilor vine in Septembrie in dieta. Ministrulu o infacisiaza din punctulu seu de vedere. Nici unu deputatu romanu din dieta nu se intereséza de adevéru, de si potea se-lu scia in lungu si latu dupa date oficióse publicate in diuarie.

Siefulu municipiului obtiene dela ministru potere discretionaria. Potere discretionaria in alegeri!

Elu convóca in Octobre comitatu centrale electorale, care, disolvatu odata, vedi bine nu mai esiste.

Membri, cari nu erau functionari si o parte chiaru din functionari, declara, ca ne mai avendu ei, in urm'a disolverei, calitatea de membri, nu potú urmá provocarei.

Siefulu inse amenintia cu destituire pe functionari, si astufeliu functionarii cá atari se constitue in comitatu electorale si depunu juramentulu. Siefulu mai denumesce prin decretu pre unii cá membrii in acestu comitatu.

In diu'a constituirii pseudo-comitetului ex-offo, adv. Romanu din cauza de indispusetiune, nu se presentase, de si sér'a asistase in pretoriu la verificarea unui procesu-verbale. Unii din functionari insistu a dóu'a di la siefu se provóce si pe adv. Romanu, cá fiscalulu municipiului a se dechiará, déca intra séu ba in comitatu, ca-ci nu le venea la socotéla, cá tocma aparatoriulu municipiului in momente critice se carcotesca. Siefulu citéza pe adv. Romanu, lu provóca se intre in comitatu si-lu jóra si pe densulu.

Machin'a electorale incepe.

Candidatii Brust, Benedek si Teleki pasiescu

in arena in tóta splendid'a armatura electorale. Cei cari se angagiase tiptilu trebuiau acum se desbrace natura de amfibié de a trai si in apa si pe uscatu. Terminulu „activitate“ le-a venitú fórté in de-mana.

Sub scutulu activitatii cugetau ca -si voru impliní o datoria dupla: de a-si salvá si aparintia nationale si a-si implini si angagiamentele.

In 21 Noembre consiliulu municipale se intrunescé pentru deliberarea in nisce cestiuni interne. Incepe a se propaga activitatea; sér'a se tiene o consultare. Aici se dederá cartile pe facia, ca-ci nu se mai potea altufeliu. Adv. Romanu vorbesce cu sacra furia contra pasivitatiei, deplange conclusele aduse pana acumu si propune activitate si insiste a se luá acumu decisiune definitiva.

Dupa densulu -si mai recita 2—3 insi lectiunea de activitate. Amu fostu contra, ca-ci o simpla si restrinsa consultare ori-cum ar' decide, nu -si póte aroga atributele adunarei poporului, care deliberase si si singuru potea se delibereze in cestiune atatu de momentósa.

Poporulu a fostu si este totu d'auna o stachia in ochii celoru ce vedu mai bine in intunerecu.

Consultarea termina prin intielegerea de a se convocá pe 28 Noembre adunarea poporului, respective a inteligentiei si a alegutoriloru.

In sér'a 27 Noembre somitatile functionariloru municipali si doi privati se intrunescé la mine la o consultare preliminará. Adv. Romanu propune se alegemu deputati cari se intre in dieta; v-capitanulu apasá, ca unu candidatu de alta valóre nu va reesi sub neci unu pretiu. Situatiunea era acum si mai chiara. Combatuti de patru iusi, Romanu si socii se incerca a invelf propunerea, adaugundu-i cá tienut'a (va se dica nu intrarea in dieta) se se conditioneze dela congresu, adeca intielesulu folositu la reversulu clusianu, — si totu odata propunu si candidati pe br. Ursu si M. Popu Grideanulu. Insista apoi a decide intre noi definitivu si obligatoriu. Va se dica: a lasá vérdi'a in grigi'a caprei.

Asociatii, voturile numerate a casa, le mai numera odata, se departu, si telegraféza br. Ursu si d-lui M. Popu Grideanulu déca voiescu a fi candidati.

In 28 Noemb. poporulu si inteligenti'a se intrunescé in numeru imposante.

Se arata telegramu dela br. Ursu, ca accépta candidarea; se dicé, ca si celu alaltu accépta.

Se incepe desbaterea. Adv. Romanu, cá la consultarea din 21/11; combate pasivitatiea si propune: „demiterea la alegeri si candidarea a duoi romani“. Nicolae Densusianu combatandulu propune remanerea la conclusele de pasivitate.

Se incinge desbatere. Micu, Gramoiu, Stanciu vorbira pentru propunerea lui Romanu, altii pentru a lui Nic. Densusianu.

Submitenduse la votu se accepta cu imposanta majoritate propunerea de pasivitate.

Pe la inceputulu lui Dec. Maday pica in Fagarasiu si in unu banchetu, Brust cedeza serbatoresce lni Maday sufletele alegutoriloru castigati. La banchetu asistara siefulu districtului, vice-capitanulu protonotariulu si altii.

Perdelele s'au redicatu de totu. Actorii trebuiau se ésa de dupa culisa unde cugetau ca inca nu-i vede nime — si se jóce rol'a in faci'a publicului.

Acum nu-si mai potea ascunde aici nici unulu aram'a. Se chiarificase pusetiunea fiacaruia deplinu. Erá inse trebuintia ca in afara se se infacisieze lucrulu altufeliu de cum erá; cei estérni se se pórté diu'a mare cu lumina.

Diariulu „Federatiunea“ cadidú victima acestei intrige. Unu () — in care s'a invalidu totu adv. Romanu, ce se scrie positivu, — publica in „Fed.“, nr. 117 1872 — unu articlu „Pasivitatiea in Fagarasiu“, in care d'oparte resuci lucrulu cum i vienea mai bine, d'alta parte spuse si adevéru aludendu la alte persóne, care adevéru inse era

fapta s'a propria d. e. unde dice: „Combinatiunea cu Maday se datéza inca din primavéra de candu a amblatu d. Sigismundu Popu pe aici“. Diariulu „Albin'a“ inca i s'a parutu lucrulu fórté netedu. C'o minciuna romanésca treci in tiéra ungu-résca!

Comitatu clubului nationale face dechiaratiunile ce aveau se se subscria si dè la comisiunile culegatórie de voturi si se insarcineza individi cari se esecuteze.

Intre acestia a fostu si adv. Romanu, densulu inse decliná in scrisu insarcinarea dicundu ca: „De óre-ce, dupa cumu ve este cunoscutu, eu amu fostu contra pasivitatiei in modulu cumu a decisu majoritatea, de sine urméza ca contra convingerei mele nu potú agá“.

Astufeliu densulu, propunetoriulu din Aprile alu solidaritatii atatu intre noi catu si cu ceialalti romani din tiéra — frange solidaritatea in amendóue directiunile.

Donúriile electorali curgeau in abudantia mai vertosu in cerculu superioare, unde se luptau Benedek si Maday.

Trebuia presiune, trebuia pusi concurenti la candidatura, pentruca cu atatu se abunde darurile mai tare.

In cerculu inferioare se afla unu functionariu; pentru unu altulu din afara, d. adv. M. P. Gridanulu se latiesce scirea telegrafica prin diarele maghiare, ca este chiamatu se primésca candidatur'a ce i se ar' oferí in amendóue cercurile.

Candidatii ce-si scuturase pana aci pungile trebuia acum se delature pe noii concurenti cu or-ce pretiu. Sigismundu Popu erá acum in Fagarasiu. Dlu M. P. Gridanulu vine cu dóue dile inainte de alegéri cu Vasile Stanciu la Fagarasiu, se tiene o conferintia la adv. Romanu, la care participa dlu M. Popu Gridanulu, Sigismundu Popu, v-capitanulu, vicarulu Micu si V. Stanciu. —

Dlu M. P. Gridanulu vediendu cele ce se petrecea s'a departatu a dóu'a ori a treia di. —

In 16 Dec. se incepura alegerile si se terminara precum se scie.

Adv. Romanu incoroná program'a activitatii electorali, inaugurata de densulu, si frangerea solidaritatii ce insusi o propusese, o incoroná dicu, prin aceea ca padí cá alesu „barbatu de incredere“ a lui Maday vre-o siese dile urn'a electorale, pre cumu in 1869 avuse desastrulu a presida la esirea lui Benedek din urn'a electorale. Va se dica acest'a erá modulu activitatii ce l'a intielesu densulu si socii, pentru esecutarea pasivitatiei!

Cu tóte acestea trebuia escamotatu inaintea lumiei, ca eu si cei alalti passivisti ar' fi vin'a alegeri lui Telechi si Maday.

O vorbire a mea din adunarea din 28 Noembre si unu suatu datu Voileniloru si cutesanti'a d. Francu de a prinde documentele de trafica electorale: éta midiolócele d'a incercá se faca albulu negru.

Bietii siarcaitiani sedusi antain, trebuia se fia si a dóu'a óra: de unde esise celebr'a obligatiune — din ofici'n'a advocatului Romanu — trebui se ésa contra mea si in generale a passivistiloru si corespondenti'a din nr. 11 alu acestui diuaru. Proba o a m a n a.

Vorbirea mea din 28 Nov. pusa in acésta corespondentia trebuia acumu se sune mai altufeliu de cumu o schimosise acelasi autoru in „Federat“. Impregiurarile capetasera o facia hidósa, vorbirea mea inca trebuia acumu se se schimbe cá camelionulu dupa colórea impregiurariloru.

O a dóu'a cauza a rusinei electorali, a disu V. Stanciu ca a fostu sfatulu ce l'am datu voileniloru, ca se aléga pe br. Ursu.

Ducundu-me la insarcinarea clubului nationalu in Voil'a, fruntasii comunei mi-au spus, ca alegutorii din comuna sub neci unu pretiu nu se potú abtiené dela votare — precum neci s'au abtenu cu pucine esceptiuni — fora voru vota pe br. Ursu, pentru care suntú entusiasmati toti fostii granitari;

voru votá unii póte si pe Telechi. La acestea eu le-amu respunsu, ca déca la densii asia reu sta lucrulu, si au atata mania d'a votá, atunci se aléga reulu celu mai micu, se nu se prostitue, fora se voteze pe unu romanu, si déca si-au desemnatu pe br. Ursu, pe densulu.

Atata pentru apararea passivitatii.

Cei cari au amblatu dupa activitate ne au probatu totu odata prin faptele loru, ce au intielesu ei sub activitate, si apoi ce au si facutu.

Ei! dér' poporulu a alesu. Elu n'a ascultat de passivisti, nu s'a tienutu de conclusele sale.

Asia este. Dér' pentru ce a alesu?

La acésta intrebare raspunde precisu intrebarea: pentruca activistii, cari au propusu candidati romani, „au cortesitu apoi ei insisi“ pentru Telechi si Maday, legundu pe alegutori chiaru si cu obligatiuni?

Presiunea functionariloru, vre-o 50—60 mii de floreni ce se dice ca s'au impartitu, promiterea de munti de aur: l'a unii posturi, fostiloru granitariu capetarea paduriloru, regalieloru, fondului proventeloru, la comune si privati castigarea de procese — chiaru si perdue d'finitivu*): bietulu poporu romanu — care cá orce poporu nu póte petrunde consecuentiele principiiloru politice — pusu se -si aléga intre acestu Canaanu alu promisiuniloru si chiaru folóseloru momentane si intre program'a nationale care pentru presente nu aduce nimic, fora din contra cere lupta, sacrificia si abnegatiune séu, dupa cum a disu adv. Romanu catra buciumeni, chiaru si persecutare criminale, inchisóre: pusu dicu intre acestea, ce potea se aléga elu altu-ceva decatu ce a alesu, si mai cu séma atunci, candu seducatori au fostu din sinulu lui, din sangele lui; chiaru aceia, caror'a elu si-a incredintiatu prin alegere sórtea, conducerea, mentori séu cari prin inteligentia, lumin'a si pusetiunea loru au se fia pastori ér' nu seducatori!

Sermanu poporu, se te imbraci tu acumu in vestmentulu rusinei, care ti l'au tiesutu ei? Nu, acela va remené nedeslipitu pe umerii loru, pentruca d'alta data se-i cunosci.

Asia se fia: se-i cunosci!

A r o n e D e n s u s i a n u .

F i s e s i u S t . P e t r u 16/28 M a r t i u 1873.

Fiendu informatu despre cele scrise in nr. 17 alu „Gazetei“, ca eu si preutul meu din Hida Antoniu Chiffa — amu fi tradatu confessionalismulu — scólei comune, ce s'a publicatu prin concursu pentru comun'a „Hida (Hid-Almás)“ — si cate tóte dise séu din reinta, séu din nesecuritatea pusetiunei, in carea se afla facia la acestu obiectu — dupace lucrulu e cu totulu contrariu, — voiu alu chiarifica.

Au staruitu in adeveru autoritatile competente ale disei scóle — inse romanii gr. or. din Hida au protestatu — din tóte poterile si cu tóte drepturile loru la mana — de acestu amestecu si ei au cumperatu casa de scóla cu gradin'a ei propria — pentru scóla romana gr. or. confessionalu, — pre carea dupa poterile loru se silescu a o aduce la rondulu seu — nici in pomenire fiindu aceea, ce cineva orbesce a datu in publicitate. — Pre catu sciu dóra israelitii din locu s'au intrunitu cu maghiarii — din Hida la scóla comuna — inse cu securitate nici acésta nu potu afirma — de romani inse, cum diseiu, nu e nici pomenire. —

Ve rogu dér' pr. St. dle Red., aveti bunatate a da publicitatii acestu adeveru — spre convingere si informare despre starea cea chiara a lucrului. — Si cá si d. corespondinte se póta fi convinsu despre capriositatea sa — alu carui nume Ve rogu alu face cunoscutu publicului **) — ca, candu va vré a mai scrie ceva, se scrie din fontana chiara,

*) Siercailienii perdusera cu multu mai inainte procesulu de proprietatea paduriloru — facia cu fisculu.

**) Dlu va csi singuru in publicitate si cu numele, ca-ce dorerea de anima nationale ce o aretu nu presupunea falsitate, si déca erá reu informatu va rectificu singuru rectificandele. Or dóra nu s'a facutu scóla comunale maghiara? Déca s'a facutu — fora se fi fostu 30 copii dupa lege pretendia-

si segura — séu de nu ar' fi convinsu despre adeveru — se vina si se cerce. — Mai incolo se védia, ca fora durere nu póte suferi nime maculatiunile, si intortocarile fora de nici unu picu de adeveru. —

P e t r u R u s i c a
protopresbiterulu gr. or. alu
Ungurasiului.

Noutati diverse.

† Veduv'a An'a Francu n. Adamovicu orfanulu Amosu Tiberiu, fratii Tironu, Amosu, sororile An'a, Sofi'a, Susan'a cumnati, cumnate si alte rudonii numeróse, cu anim'a franta, anuncia trecerea din viétia a prea iubitului sociu, parinte, frate si cumnatu

Ionu Francu,

advocatu si fostu protofiscalu alu comitatului Zarandu, in etate de 38 ani, repausatu in Bai'a de Crisiu la 21. Martiu a. c. séra la 8 óre, in urm'a unui gravu si indelungatu morbu de peptu. Celebrarea funebra se va tiené in 23. Martiu a. c., dupa amédia di la 4 óre la locasiulu defunctului, ér' osamintele se voru astruca in ceteriulu gr.-cat. din locu. Bai'a de Crisiu 21. Martiu 1873 st. n. Fia-i tierin'a usióra!

Adausu la computulu din nr. 16 din a. c. alu balului „Reuniunei femeiloru romane“ din Mediasiu si giuru — cá continuare: Contribuitorii suntu:

Prin d. Ioane Macellariu din Miercurea dela: dna Agapia Drocu 2 fl.; dna Ioana Macellariu n. Barza 2 fl.; dlu Vasilie Albini prop. in Springu 2 fl.; dlu Ioan Sierbu parochu in Pojana 2 fl.; dlu Ioane G. Macellariu 2 fl.

Prin d. Teodoru Radu din Hatiegu, dela dsa 1 fl.; dela dlu Ioanu Pinciu, jude la trib. in Mediasiu 2 fl. Summ'a 13 fl. v. a.

T e o d o r u M . B u c s i a .

(Censura). In 20 a l. c. (20/3 n. 1873) depuse d. Iosifu Crisianu din Abrudu censura de advocatu aici in M. Osiorheiu la tabl'a regésca cu una cunoscentia rara de legi, cu successulu onorificu si celu mai bunu. Elu -si va deschide cancelari'a in Abrudu, si fiindca — incatu'lu cunoscu eu — scriitorulu acestoru sire — este unu barbatu concieiu, dreptu si laboriosu — muncitoriu — in-susirile intr'unite cu sciintiele-i juridice, puse in cumpaua, me indreptatiescu a gratula poporulu din muntii apuseni (unde pamentu productivu este fórt pucinu) ca capeta unu advocatu din sinulu natiunei sale si totudeodata din acei munti nascutu, de care, credu firmu, ca va fi sprijinitu cu svaturi, si clientii sei crutiati, catu se póte, cu spe-sele processuali.

Post'a nóua ne aduce din adunarea nationale a Franciei incidentulu, ca la desbaterea legii municipali dep. Grammont primi in 1 Aprile avizare la ordine, care nepriminduo Grammont, Grévy inchise sied. si in 2 Aprile — demisiona. Indata se pasi la nóua alegere de presiedinte alu adunarii si Grévy fú realesu cu 349 in conta la 231 de votuvi.

In Giurgiu langa Dunare societatea bivolariloru, nesupuinduse la contribuirile impuse din partea camerei de comerciu, au adusu lucru pana la versare de sange, éra trup'a tramise dandu focu a imprasciatu si finitu improtivirile, cadu inse unu soldatu rosioru, si unu bivolaru mortu si mai multi raniti, intre cari si maiorulu Carpu si capitanulu Ruletu. Sa arestara si causatorii. —

Pe faci'a urmatória publicamu successesele cele imbucuratória ale societatii de asigurare Dacia, care vededesce, ca romanii s'au emancipatu de exploatarile straine si ca prin asociarile imbraciosiate s'au redicatu pe petiorulu propriu, simptomea dorita de timpu si de imperitarea necessitatii existintii nationali.

tori cá se se faca — apoi pentru cine s'a potutu versa tesaurulu statului, sudórea si a nóstra, déca nu se afla decatu vro doi trei proprietari maghiari? Pentru judani? Ati reclamatu? Ve rogu se ne tramiteti si protestulu spre publicare. Red.

Convocare.

Efori'a scóleloru gimnasiale romane gr.-orient. cá administratória a institutului bailoru de aborn, asudatu, donche si vane in Brasiovu face prin acésta cunoscutu, cumca la 6 Maiu st. n. 1873 se va tiené in sal'a gimnasiului romanu gr. or. din Brasiovu o adunare generala a tuturoru detentoriloru de obligatiuni, edate cu ocaseunea infintiarei acestui institutu, cu datulu 24 Aprile 1856, resp. a creditoriloru acestui institutu de bai.

Toti aceia, carii possu astufeliu de obligatiuni, se binevoésca a se presenta la diu'a numita la 10 óre a. a. séu inpersóna séu prin imputernicitii sei, legitimanduse cá possessori prin infaciosiarea obligatiunei resp. obligatiuniloru. Obiectulu consultarei va fi:

1. Reportulu administratiunei de pana acum.
2. Proiectulu, cum are a se purcede pre viitoriu cu acestu institutu spre alu redeschide, si alu aduce in stare rentabila.

Neinfaciosianduse unulu séu altulu din detentorii de obligatiuni, conclusele aduse de adunarea generala voru fi obligatóre si pentru cei absentii.

Efori'a scóleloru gimnasiale romane gr. or. in Brasiovu cá administratóri'a institutului de baile de aborn, asudatu, douche si vane.

Escriere de concursu.

Pentru ocuparea unui postu de magistru silvanale (forestieru) preste padurile din districtulu Nasaudului cu locuintia in Nasaudu séu eventual-minte in Borgo-Prundu.

Pentru acestu postu suntu sistemisate urmatoarele emolumente anuali.

a) salariu anuale	600 fl. v. a.
b) pausialu de calatoria	100 „ „ „
c) pausialu de cancelaria	50 „ „ „
Summ'a 750 fl. v. a.	

Afara de acestea pentru unele agende specialii se competu si diurne de diua si spese de calatoria.

Concurentii au se documenteze:

- a) ca suntu maioreni si sui juris;
- b) ca au absolvatu studiile forestali la o academia séu la o facultate publica,
- c) ca au depusu esaminele prescisa de forestieru si au practisatu celu pucienu doi ani cu successu bunu.
- d) ca au o purtare morale buna.

Concursele, in care se se spuna apriatu, ca care limbi din patria si in care mesura le scie concurentele, suntu a se asterne de a dreptulu la „Comisiunea silvanale din districtulu Nasaudului“ in Nasaudu, pana in timpu de 4 septemani.

Comisiunea silvanale din districtulu Nasaudului, in 22 Martie 1873.

P o r c i u
presiedinte.

Cursurile

la bursa in 4 Aprile 1873 stá asia:

Galbini imperatesci — — —	fl. —	cr. v. a.
Napoleoni — — —	8 „ 73	„ „
Augsburg — — —	107 „ 70	„ „
Londonu — — —	108 „ 80	„ „
Imprumutulu nationalu —	72 „ 25	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	70 „ 05	„ „
Obligatiunile rurale ungare	79 „ 50	„ „
„ „ temesiane	77 „ —	„ „
„ „ transilvane	77 „ 50	„ „
„ „ croato-slav.	83 „ 25	„ „
Actiunile bancai — — —	103 „ 60	„ „
„ creditului — — —	333 „ 75	„ „

PRIMA DARE DE SÉMA

si

REPORTULU GENERALU ALU CONSILIULUI DE ADMINISTRATIE

despre operatiunile societatii dela infiintare pana la ultima Decembre 1872

Adunarea generala a actionariloru din 4/16 Martie 1873.

Darea de séma pro 1872.

VENITURI.

Sectiunea Incendiului.

Pr. Premii realizate din suma totala a asigurariloru de Ln. 146.857881		
a) Premii in numerariu	585241 34	
b) Simile in Bonuri pentru anii urmatori	1153808 86	1739050 20

Sectiunea Grindinei.

Pr. Premii realizate		72321 88
----------------------	--	----------

Sectiunea Transportului.

Pr. Premii realizate		92009 66
----------------------	--	----------

Centrale.

Pr. Beneficiulu la Efecte	94161 34	
„ Interese la Efecte si Politie de bani	116580 85	
„ Diferite venituri din tacse, timbru, tablitie de casa, anticipatiuni si diferentie de cursu	79808 78	290550 97

2.193,932 71

ESIRI.

Sectiunea Incendiului.

Pr. Premii pentru asigurari cedate altoru societati	157571 45	
„ Storni si Ristorni	31170 09	
„ Daune minus acelea rebonificate de catra alte societati:		
a) Sum'a daunelor	Ln. 49487 64	
b) Spesele de constatare	3922 46	53410 10
„ Daune pendente	3732 20	
„ Provisiune pentru asigurari directe si indirecte	56204 76	
„ Reserva premiiloru asupra asigurariloru neespirate	103596 16	
„ Reserva premiiloru in bonuri pentru anii urmatori	1153808 86	1559493 62

Sectiunea Grindinei.

Pr. Premii pentru reasigurari cedate altoru societati	22182 78	
„ Storni si Ristorni	1396 32	
„ Daune minus celea rebonificate de catra alte societati:		
a) Sum'a daunelor	Ln. 27410 43	
b) Spese de constatare	3349 66	30760 09
„ Provisiune pentru asigurari directe si indirecte	3649 11	57988 30

Sectiunea Transportului.

Pr. Premii pentru reasigurari cedate altoru societati	28166 90	
„ Storni si Ristorni	13315 35	
„ Daune minus celea rebonificate de catra alte societati:		
a) Sum'a daunelor	Ln. 21827 02	
b) Spese de constatare	416 99	22244 01
„ Provisiune pentru asigurari directe	4847 98	68574 24

Centrale.

Pr. Interese platite pentru actiuni	Ln. 62783 02	
„ Simile neridicate	36562 10	99345 12
„ 5% amortisatie de mobiliariu		611 80
„ Spese generale pentru periodulu trecut, scadiute din contulu speselor de fondatiune	Ln. 50000 —	
„ Reserva pentru spesele de fondatiune viitoare	18000 —	68000 —
„ Diferentie de cursu	321 23	168278 15
Pr. Saldo dreptu profitu		339598 40

2.193,932 71

BUCURESCI in 22 Februaru st. v. si 6 Martie st. n. 1873.

COMPTABILITATEA CENTRALA
G. I. TECLU m. p.

DIRECTIUNEA SOCIETATII „DACIA“
A. VORELL m. p.

Esaminatu conformu Art. 32 din Statute si aflatu de bunu

R E V I S O R I :

Al. Orescu m. p.

J. N. Alesandrescu m. p.

Teodoru Galitia m. p.

Comptulu Bilantiului pro 1872.

ACTIVU.

Cassa	19326 40	
Efectele de statu	1348941 48	
Imprumuturi cu deposite	1586454 39	
Simile cu Politie	132342 08	
Mobilierulu	11624 25	
Tablitie de Case	330 —	
Spesele Fondatiunei	202245 05	
Agenti si alti Debitori in Conto-Curentu	200225 21	
Bonuri de asigurari pentru anii urmatori	1153808 86	4655297 72

4,655,297 72

PASIVU.

Fondulu actiuniloru 6000 Actiuni deplinu platite	3000000 —	
Reserva Premiiloru pentru asigurari neespirate	103596 16	
Daune pendente	3732 20	
Premii de asigurari in Bonuri pentru anii urmatori	1153808 86	
Interese de actiuni restante neridicate	36562 10	
Reserva pentru spese de fondatiuni viitoare	18000 —	4315699 32

Impartirea Profitulu.

20% pentru Fondulu de Reserva din Profitu	67919 68	
15% Indemnizare pentru membrii Consiliului de Administratie	50939 76	
11% Tantiema cuvenita Comisariloru Directiunei si Directorulu	37355 82	
Dividenda la 3000 Actiuni din emisinea I-iu, 12% asupra capitalulu platitu	180000 —	
Prisosu de beneficiu pentru anulu viitoru	3383 14	339508 40

4,655,297 72

BUCURECI in 22 Februaru st. v. si Martie st. n. 1873.

COMPTABILITATEA CENTRALA
G. I. TECLU m. p. etc.

DIRECTIUNEA SOCIETATII „DACIA“
A. VORELL m. p.

Esaminatu conformu Art. 32 din Statute si aflatu de bunu

R E V I S O R I :

Al. Orescu m. p.

J. N. Alesandrescu m. p.

Teodoru Galitia m. p.

(Va urmă reportulu importantu. Red.)